

**О. Г. Лялюк
І. В. Заюков**

ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА

ЧАСТИНА 1

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет

О. Г. Лялюк
І. В. Заюков

Економіка будівництва

Частина 1

Електронний навчальний посібник

Вінниця
ВНТУ
2025

УДК 69.003.5

Л97

Рекомендовано до видання Вченою радою Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки України (протокол № 6 від 30.01.2025 р.)

Рецензенти:

В. В. Хачатрян, доктор економічних наук, професор

Н. В. Корж, доктор економічних наук, професор

Л. М. Несен, кандидат технічних наук, доцент

Лялюк, О. Г.

Л97 Економіка будівництва. Частина 1 : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. Г. Лялюк, І. В. Заюков. – Вінниця : ВНТУ, 2025. – (PDF, 93 с.)

ISBN 978-617-8163-39-6 (PDF)

В посібнику наведено основні положення з дисципліни «Економіка будівництва», наведено практичні роботи до кожної теми. Електронний варіант посібника рекомендується для дистанційної форми навчання. Отримані знання будуть застосовувані для подальшої фахової роботи.

Перелік та зміст тем відповідає програмі вказаної вище дисципліни.

УДК 69.003.5

ISBN 978-617-8163-39-6 (PDF)

© ВНТУ, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 РОЗРОБКА ЛОКАЛЬНОГО КОШТОРИСУ НА ЗАГАЛЬНОБУДІВЕЛЬНІ РОБОТИ В КОШТОРИСНІЙ ПРОГРАМІ.....	6
2 РОЗРАХУНОК СКЛАДОВИХ ПРЯМИХ І ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ.....	12
3 СКЛАДАННЯ ЛОКАЛЬНИХ КОШТОРИСІВ НА МОНТАЖНІ, ПУСКОНАЛАГОДЖУВАЛЬНІ РОБОТИ, ПРИДБАННЯ УСТАТКУВАННЯ...	19
4 СКЛАДАННЯ ОБ'ЄКТНОГО КОШТОРИСУ.....	27
5 СКЛАДАННЯ ЗВЕДЕНОГО КОШТОРИСНОГО РОЗРАХУНКУ.....	31
6 ВИЗНАЧЕННЯ КЛАСУ НАСЛІДКІВ (ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ) ДЛЯ РІЗНИХ ОБ'ЄКТІВ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ.....	52
7 РОЗРАХУНОК ДОГОВІРНОЇ ЦІНИ. ДОКУМЕНТИ ПІДРЯДНИКА.....	63
8 СОБІВАРТІСТЬ БУДІВЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	78
9 ПРИБУТОК Й РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	83
ДОДАТКИ.....	87
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	91

ВСТУП

Вивчення курсу «Економіка будівництва» опирається на знання здобувачів з основ економічної теорії, курсів будівельних матеріалів, будівельних конструкцій, інформатики. Своєю чергою знання та навички, одержані при вивченні економіки будівництва, використовуються у процесі вивчення курсів організації та планування будівництва, технології зведення будівель і споруд й дипломного проектування.

Курс може використовуватися у разі виконання дипломного проектування та у процесі підготовки бакалаврів.

Метою вивчення дисципліни «Економіка будівництва» є навчити здобувача визначати вартість будівництва в ринкових умовах, прибуток і рентабельність будівельних організацій, економічну ефективність інвестицій в будівництві.

Внаслідок вивчення курсу «Економіка будівництва» здобувачі мають **знати**:

- цінову політику й методи встановлення ринкових цін у будівельній організації;
- види кошторисних нормативів;
- склад і види кошторисної документації;
- принципи складання локальних й об'єктних кошторисів, зведеного кошторисного розрахунку;
- види та принципи складання договірної ціни;
- склад собівартості будівельно-монтажних робіт, її види та шлях зниження;
- суть понять «дохід», «прибуток», «рентабельність» як фінансових результатів діяльності підприємства;
- види інвестицій, показники їх загальної і порівняльної ефективностей;
- виробничі ресурси та ефективність їх використання;
- аналіз господарської діяльності будівельних організацій.
- правові форми, принципи та види діяльності будівельних організацій;
- ринкове управління та державне регулювання економічною діяльністю будівельної організації;
- створення та юридичне оформлення нової будівельної організації;
- типи й організаційні структури будівельних організацій;
- маркетингове управління будівельної організації;
- планування виробничо-господарської діяльності будівельної організації;

- основи техніко-економічного оцінювання проектних рішень у будівництві.

Здобувачі мають **вміти**:

- працювати з нормативами (ресурсними елементарними кошторисними нормами);
- складати кошторисну документацію;
- обґрунтовувати ефективність інвестиційних процесів та оцінювати економічну ефективність НТП;
- обґрунтовувати найбільш ефективні проектні рішення будівництва об'єктів;
- визначати показники ефективності використання ресурсів, що задіяні в будівництві;
- обґрунтовувати економічну ефективність організаційно-технічних заходів;
- оцінювати та аналізувати результати фінансово-господарської діяльності підприємства.

В цьому посібнику наведені практичні задачі першого модуля дисципліни «Економіка будівництва».

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1 КНУ. Настанова з визначення вартості будівництва. – [Чинний від 2021-11-01].
- 2 Зміна № 1 до Настанови з визначення вартості будівництва, затверджена Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 30.04.2022 № 67.
- 3 Зміна № 2 до Настанови з визначення вартості будівництва, затверджена Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 01.12.2022 № 244.
- 4 Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Збірники 1-47 : КНУ : 2021. [Чинний від 2021-12-31]. К. : Держспоживстандарт України, 2021.
- 5 Ресурсні елементні кошторисні норми на монтаж обладнання : КНУ : 2021. [Чинний від 2021-12-31]. К. : Держспоживстандарт України, 2021.
- 6 Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-будівельні роботи : КНУ : 2021. [Чинний від 2021-12-31]. К. : Держспоживстандарт України, 2021.
- 7 Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-реставраційні роботи : КНУ: 2021. [Чинний від 2021-12-31]. К. : Держспоживстандарт України, 2021.
- 8 Ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин та механізмів : КНУ: 2021. [Чинний від 2021-12-31]. К. : Держспоживстандарт України, 2021.
- 9 Складання кошторисної документації за допомогою укрупнених показників : навчальний посібник. / Шилов Е. Й., Гойко А. Ф., Ізмайлова Е. В., Грищенко О. С. К. : КНУБА, 2001. 127 с.
- 10 Методичні вказівки до виконання курсових робіт з дисципліни «Економіка будівництва» для студентів спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» / Уклад. О. Г. Лялюк. Вінниця : ВНТУ, 2023. 49 с.
- 11 Лялюк О. Г., Ратушняк О. Г. Кошторисна справа в будівництві [Електронний ресурс]. Вінниця : ВНТУ, 2024. 91 с.
- 12 Лялюк О. Г. Економіка будівництва : лабораторний практикум. Вінниця : ВНТУ, 2004. 68 с.
- 13 Склад та зміст проектної документації на будівництво : ДБН А.2.2-3:2014. [Чинний від 2014-10-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2014. 26 с.
- 14 Настанови з визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво (ПВР, Наказ від 01.11.2021 № 281).
- 15 Визначення класу наслідків та категорії складності об'єктів будівництва : ДСТУ –Н Б В.1.2- 16: 2013. [Чинний від 2013-05-14]. К. : Держспоживстандарт України, 2013. 44 с.

- 16 Закон України «Про Державний бюджет України».
- 17 ДБН В.2.2-23:2009 Будинки і споруди. Підприємства торгівлі, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 19.01.2009 № 4.
- 18 ДБН В.2.2-23:2009 Будинки і споруди. Підприємства торгівлі, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 19.01.2009 № 4 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://radnuk.com.ua/wp-content/uploads/2021/12/knu-nastanova-z-vyznachennya-vartosti-budivnycztva.pdf>
- 19 ДБН А.3.1 - 5:2016 «Організація будівельного виробництва». [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64312
- 20 Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робі», затверджені наказом Держбуду України від 31.12.2010. № 573.
- 21 Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічне обґрунтування інноваційних рішень» для студентів спеціальності 7.060101 «Будівництво» та 7.050601 «Теплоенергетика» / Уклад.: Лялюк О. Г., Сердюк В. Р. Вінниця : ВНТУ, 2017. 53 с.
- 22 Рогожин П. С., Гойко А. Ф. Економіка будівельних організацій. К. : Видавничий дім «Скарби», 2001. 448 с.
- 23 Збірники ціноутворення в будівництві. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/document.html?id_doc=108830&sort=&search=#goto_203112
- 24 Методичні вказівки з дисципліни «Основи кошторисної справи в будівництві» для проведення практичних занять та виконання РГР на тему: «Автоматизований розрахунок кошторисної документації» для студентів освітнього рівня «Магістр» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» / Є. С. Луцкін, Н. В. Серьогіна. Одеса : ОДАБА, 2018. 38 с.
- 25 Лялюк О. Г. Теоретичні аспекти розрахунку кошторисної заробітної плати в будівництві. *Матеріали конференції «XLVIII Науково-техн. конференція підрозділів ВНТУ (13.03.2019)»*, Вінниця, 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/index/pages/view/zbirn2018>
- 26 Лялюк О. Г., Лялюк А. О. Особливості формування договірної ціни в будівництві. *Матеріали конференції «XLIX Науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету (03.2020)»*, Вінниця, 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua>

Електронне навчальне видання

**Олена Георгіївна Лялюк
Іван Вікторович Заюков**

Економіка будівництва Практикум Частина 1

Навчальний посібник

Рукопис оформила *О. Лялюк*

Редактор *В. Дружиніна*

Оригінал-макет виготовила *Т. Старічек*

Підписано до видання 26.03.2025 р.
Гарнітура Times New Roman.
Зам. № P2025-057.

Видавець та виготовлювач
Вінницький національний технічний університет,
Редакційно-видавничий відділ.
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021.
press.vntu.edu.ua;
E-mail: irvc.ed.vntu@gmail.com.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.